

ACTUALIZACIÓN DAS RECOMENDACIÓNS DE VACINACIÓN FRONTE AO PNEUMOCOCO

O [pneumococo](#) (*Streptococcus pneumoniae*) é unha bacteria que posúe unha cápsula polisacárida que confire a súa virulencia e define o serotipo, existindo máis de 90 serotipos que varían en función da xeografía [1]. Habitualmente coloniza a farinxe de forma asintomática, pero pode producir unha ampla variedade de patoloxías. Entre as máis graves atopamos a pneumonía, a meninxite ou a sepsé [2].

A vacinación antipneumocócica diminúe a morbilidade e contribúe a reducir o uso de antibióticos e as súas resistencias [2], [3]. Por isto, ao longo dos anos fóronse incluíndo novas vacinas en Galicia que melloraron a protección da poboación:

- No ano 2000 iniciouse a vacinación para todas as persoas de 65 anos e para determinados grupos de risco coa vacina de polisacáridos de 23 serotipos (VNP23).
- No 2011 incluíuse a vacina conxugada de 13 serotipos (VNC13) a menores nados no 2010. Posteriormente, trala súa autorización en adultos, incluíronse pacientes de risco.
- No 2017 estendeuse a indicación da vacina VNC13 para todas as persoas ao cumprir 65 anos (nadas dende o 1 de xaneiro do 1952) completándose coa vacinación con VNP23 aos 66 anos de idade (pauta secuencial).
- En setembro de 2020 ampliouse a vacinación con VNC13 a persoas institucionalizadas de 65 ou máis anos.

Recentemente véñense de aprobar dúas novas vacinas conxugadas VNC15 ([Vaxneuvance®](#)) e VNC20 ([Apexxnar®](#)) con 15 e 20 serotipos respectivamente. Algúns destes novos serotipos teñen especial relevancia epidemiolóxica [3]. Ademais, estas vacinas ofrecen unha inmunidade superior e de maior duración en comparación coas vacinas de polisacáridos. Así mesmo, inducen memoria inmunolóxica e inmunidade local a nivel das mucosas, polo que diminúe a colonización nasofarínxea reducindo a súa transmisión [4].

Por todo isto, a partir do 12 de xuño o [Programa Galego de Vacinación](#) actualiza a súa [instrución de vacinación](#) para persoas de 18 ou máis anos, modificando o seguinte:

- Substitución da vacina VNC13 pola VNC20 nas súas indicación e tendo en conta as vacinas antipneumocócicas administradas previamente.
- Administración dunha soa dose, excepto en receptores de transplante de proxenitores hematopoéticos (TPH)
- Suspensión da vacinación con VNP23.

Esta vacina permite o seu uso de forma concomitante con calquera vacina do [Calendario ao longo de toda a vida](#) e debe administrarse vía intramuscular, preferiblemente no deltoides. Podes consultar unha táboa resumo das indicacións de vacinación con VNC20 no Apéndice.

Os mosquitos e carrachas poden ser vectores de enfermidades se están infectados e, polo tanto, é relevante coñecer a súa presenza. Tendo en conta isto, en Galicia creouse [ReGaViVec](#) co obxectivo de coñecer a densidade, distribución espazo-temporal, grao de infestación e detectar a chegada de novos vectores ao noso territorio. Recentemente aprobouse o [Plan Nacional de Vectores](#) e publicáronse tamén os [informes da ReGaViVec do ano 2022](#).

En relación aos [mosquitos](#), identificáronse 8.339 dípteros con potencial interese vectorial en 64 concellos [Apéndice]:

- *Culícidos*: son os máis frecuentes (6.200 exemplares). Do xénero *Aedes* non se detectou o *A. albopictus* (mosquito tigre) nin *A. aegypti*, transmisores de arboviroses (dengue, febre amarela, zika e chikungunya). Do xénero *Anopheles*, non se atoparon mosquitos infectados, polo que existe baixo risco de ser vector da malaria. Do xénero *Culex*: o máis frecuente é o mosquito común ou *Culex pipiens* (59% dos concellos con trampas), principal vector da [febre do Nilo Occidental](#) que actualmente non está presente en Galicia, pero si no sur de España.
- *Phlebotomus*: detección de 2 especies posibles vectores da leishmaniose, tanto en cans coma en humanos.
- *Culicoides*: especies con posibles implicacións veterinarias.

Como cidadáns podemos colaborar nestas tarefas mediante o uso da App [Mosquito Alert](#), que permite notificar picaduras e lugares de cría mediante unha simple fotografía.

Con respecto ás [carrachas](#), realizáronse 169 mostraxes identificando 171 carrachas en 50 delas. Destaca a *Ixodes ricinus* (maioritaria e transmisora da enfermidade de Lyme, endémica en Galicia), seguido pola *Rhipicephalus sanguineus* (transmisora da febre botonosa mediterránea) e a *Dermacentor reticulatus* (enfermidades veterinarias). A colaboración de clínicas veterinarias e centros de recuperación de fauna silvestre, permitiu tamén a colleita de carrachas en animais (cans, gatos e fauna silvestre) con predominio de *R.sanguineus* e *I.hexagonus* (anaplasmoses).

En relación as carrachas procedentes de persoas, obtivéronse 165 exemplares en 144 pacientes grazas a colaboración de 50 centros de saúde. A meirande parte das carrachas pertencen a especie *I.ricinus* (77%), pero destaca a detección de 3 *Hyalomma marginatum* na provincia de Ourense [Apéndice], posto que aínda que non estaban infectadas, son posibles vectores da [febre hemorráxica Crimea-Congo](#). Se desexas colaborar desde o teu centro só tes que enviar un correo electrónico a regavivec@sergas.es.

APÉNDICE

ACTUALIZACIÓN DAS RECOMENDACIÓNS DE VACINACIÓN FRONTE AO PNEUMOCOCO

Táboa 1. Táboa resumo das indicacións e pautas vacinais fronte ao pneumococo en función do antecedente vacinal.

ANTECEDENTE VACINACIÓN	Persoa ≥ 65 anos		Persoa ≥ 18 anos con condición de risco				
	Nada dende o 01/01/1952	Nada antes do 01/01/1952	Institucionalizada en residencia	Moderado	Alto	Receptora de TPH	
Sen antecedente de vacinación	1 dose VNC20	1 dose VNC20 (oportunista)	1 dose VNC20			3 doses VNC20 (intervalo 4 semanas) + 1 reforzo de VNC20 aos 12 meses do transplante se enf. enxerto contra hóspede	
VNP23	1 dose VNC20		1 dose VNC20				
Intervalo de 12 meses entre VNP23 e VCN20							
VNC13	-	-	1 dose VNC20	-	1 dose VNC20	3 doses VCN 13: 1 dose adicional de VNC20	<3 doses VCN13: completar substituíndo por VNC20
Intervalo de 6 meses entre VCN13 e VCN20							
VNC13 + VNP23	-	-	-	-	1 dose VNC20 aos 5 anos	Pauta completa (3 VCN13 + 1 VNP23): 1 dose VNC20 (intervalo de 12 meses)	

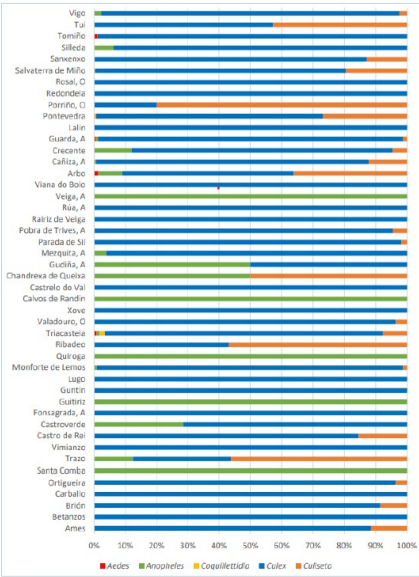

Figura 1. Total relativo dos cinco xéneros de *Culicidos* contabilizados por concello nas mostraxes de 2022. Exclúense os puntos de mostraxe onde non se rexistrou ningunha captura desta familia [Fig. 11 [informe mosquitos](#)].

Figura 2. Distribución xeográfica dos achados de carrachas do xénero *Ixodes* (esquerda) e exemplares macho e femia en cópula (dereita) [Fig. 10 [informe carrachas](#)].

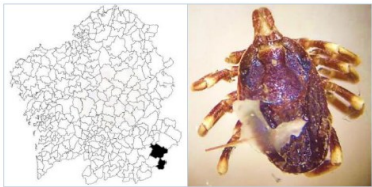

Figura 3. Distribución xeográfica dos achados de carrachas *Hyalomma marginatum* (esquerda) e exemplar adulto (dereita) [Fig. 14 [informe carrachas](#)].